

Yerel Paydaş (Belediye) Perspektifinden Ürgüp'ün Cittaslow Üyelik Potansiyeli Üzerine Bir Değerlendirme¹

An Evaluation on Ürgüp's Cittaslow Membership Potential from a Local Stakeholder (Municipality) Perspective

İbrahim YILMAZ^a ve Sedat ÇAVUŞOĞLU^b

^a Prof. Dr., Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Turizm Rehberliği Bölümü, Nevşehir, Türkiye. ORCID: 0000-0003-1493-5379

^a Bağımsız Araştırmacı, Nevşehir, Türkiye. ORCID: 0000-0003-4962-6939

Özet

Cittaslow, nüfusu 50.000'in altında olan kentlerin üye olabildiği uluslararası bir belediyeler birliğidir. Bu çalışma, Ürgüp'ün sakin/yavaş şehir (Cittaslow) ağına üyelik potansiyelini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Kapadokya Bölgesi'nde yer alan, tarihi ve kültürel varlıkları, özgün mimari dokusu ve turistik cazibesi ile bilinen Ürgüp, nüfus kriterini sağlamaktadır. Dolayısıyla ilçenin Cittaslow üyesi olabilmek için gerekli diğer kriterleri ne ölçüde karşılayabildiği araştırılmaktadır. Bu çerçevede, bahsi geçen kriterlerin sağlanmasına yönelik plan ve projelerin hayata geçirilmesinde görev ve sorumluluğu bulunan en önemli yerel paydaş olan belediye perspektifinden değerlendirme yapılmaktadır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan görüşme tekniği kullanılmıştır. Araştırma kapsamında Ürgüp Belediyesi'nden toplam beş temsilci ile görüşülmüştür. Araştırma sonunda, Ürgüp'ün olası başvuru durumunda Cittaslow üyelik kriterlerini karşılama potansiyelinin yüksek olduğu, ancak belirli alanlarda (bisiklet yolları, bilişim sistemleri, uzaktan çalışma, engellilere yönelik düzenlemeler, turizm personelinin yabancı dil bilgisi, yöresel lezzetlerin tanıtımı ve markalaşması gibi) iyileştirmeler yapılması gerektiği de ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: Sakin Şehir (Cittaslow), Kapadokya Bölgesi, Ürgüp

Abstract

Cittaslow is an international municipality union where cities with a population of less than 50,000 can become members. This study aims to reveal the potential of Ürgüp to become a member of the Cittaslow network. Located in the Cappadocia Region and known for its historical and cultural assets, unique architectural texture and touristic appeal, Ürgüp meets the population criterion. Therefore, it is being investigated to what extent the district meets the other criteria required to become a Cittaslow member. In this context, an evaluation is made regarding the criteria in question from the perspective of the municipality, which is the most important local stakeholder that has the duty and responsibility to implement plans and projects aimed at these criteria. The interview technique, one of the qualitative research methods, was used in the research. A total of five representatives from the Ürgüp Municipality were interviewed within the scope of the research. At the end of the research, it was revealed that Ürgüp has a high potential to meet the Cittaslow membership criteria in case of a possible application, but that improvements should be made in certain areas (bicycle paths, information systems, remote working, arrangements for the disabled, foreign language knowledge of tourism personnel, promotion and branding of local delicacies, etc).

Keywords: Slow City (Cittaslow), Cappadocia Region, Ürgüp

Makale Bilgisi

Geliş Tarihi 21.05.2025
Kabul Tarihi 22.12.2025

Sayı Editörü

Hacer ARSLAN KALAY

Sorumlu Yazar

İbrahim YILMAZ
iyilmaz@nevsehir.edu.tr

Önerilen Atıf:

Yılmaz, İ. ve Çavuşoğlu, S., (2025). Yerel Paydaş (Belediye) Perspektifinden Ürgüp'ün Cittaslow Üyelik Potansiyeli Üzerine Bir Değerlendirme. *Journal of Academic Tourism Studies*, 6(2): 157-172.

¹ Bu çalışma; Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Turizm Araştırmaları Enstitüsü, Turizm Rehberliği Ana Bilim Dalı'nda Prof. Dr. İbrahim YILMAZ danışmanlığında, Sedat ÇAVUŞOĞLU tarafından tamamlanan "Sürdürülebilir Yerel Kalkınmada Cittaslow Hareketi: Ürgüp İlçesi Potansiyelinin Değerlendirilmesi" adlı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

1. GİRİŞ

Doğal ve kültürel kaynakların sürdürülebilir olmayan biçimde kullanılması, çeşitli sorunların ortaya çıkmasında büyük rol oynamaktadır. Sanayileşme ve teknolojik gelişmelerin hızla artması, kırsal alanlardan kentsel bölgelere büyük bir göç hareketini beraberinde getirmiştir. Bu süreç, şehirlerde sanayi faaliyetlerinin yayılmasına ve çevresel problemlerinin derinleşmesine neden olmuştur. Küreselleşmenin etkisiyle şekillenen bu dönüşüm, sürdürülebilirlik anlayışının kabul edilmesini ve kentsel çözümler üzerinde yoğunlaşılmasını zorunlu hale getirmiştir.

Sürdürülebilirlik çevresel, ekonomik ve sosyo-kültürel sorunların bir bütünlük içinde ele alınması gerektiğini vurgulamaktadır. Bu bağlamda, Slow Food hareketi, hızla yayılan bir felsefe olarak, bireylerin yeme-içme alışkanlıklarını dönüştürmeyi ve temel ihtiyaçların doğru, sağlıklı ve lezzetli bir biçimde karşılanmasını savunmuş, bu yolla toplumların daha bilinçli ve sürdürülebilir bir yaşam tarzına yönelmesini amaçlamıştır. Slow Food hareketinin ardından başlayan Cittaslow hareketi, çevresel, sosyal ve ekonomik sorunların çözümünde yerel ve doğal kaynakların korunmasının önemine dikkat çekmiş ve kentlerin sürdürülebilirliğine yönelik yeni bir anlayış geliştirmiştir (Cittaslow, 2025). Bu anlayış, kentlerin yaşam kalitesini artırmaya yönelik uygulamalara dayalı, toplumsal kalkınma ile çevre dostu yaklaşımların bir arada geliştirilmesini teşvik etmektedir.

Cittaslow hareketi, dünyanın miras değil, emanet olduğu anlayışını benimseyerek, çevresel sorunları en aza indirmeyi, yerel ürünlerin kullanımını teşvik etmeyi ve kentlerin kimliklerini koruyarak geleceğe taşımayı amaçlamaktadır. Kısa bir süre içinde küresel bir etki yaratan Cittaslow felsefesi, kentlerin doğal ve tarihi özelliklerinin korunmasını, yerel kültürlerin sürekliliğini sağlamayı ve halkın yaşam standartlarını iyileştirmeyi amaçlamaktadır. Bu felsefe, yerel ürünlerin markalaşmasını teşvik etmek, çevre temizliğini sağlamak ve ziyaretçi memnuniyetini artırmak gibi hedeflerle üye kentlerini turizm açısından cazibe merkezi haline getirirken, ekonomik kalkınmalarını desteklemekte ve sürdürülebilirliği teşvik etmektedir. Cittaslow'un, kentlerin kimliklerini koruyarak geleceğe taşımayı hedeflemesi, hem yerel halkın yaşam kalitesini artırmayı hem de çevresel sürdürülebilirliği sağlamayı amaçlayan önemli bir yaklaşım sunmaktadır.

Çalışmada Cittaslow felsefesinden, üyelik kriterlerinden kısaca bahsedilmiş ve ilgili literatür özetlenmiştir. Araştırmanın yönteminden bahsedilerek, yerel yönetim (belediye) temsilcileri ile yapılan görüşmelerden elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Bu bulgulardan yola çıkılarak, Ürgüp'ün Cittaslow üyeliği için gereken kriterlere ne ölçüde uyum sağladığı ve hangi alanlarda iyileştirmeye ihtiyaç duyulduğu ortaya konmuştur.

2. YAVAŞ/SAKİN ŞEHİR (CITTASLOW)

Yavaş felsefesi tembellik, geçmiş ya da erteleme odaklı değildir. Aksine, anda kalarak her şeyin zamanında, yerli yerinde ve tadını çıkararak yapılmasını öngörmektedir (Gallagher, 2013). Zira, yavaş anlayışı, hız kavramını sorgulayarak insan ve mekân arasındaki ilişkide zamana önem atfeden yaşam tarzını ifade etmektedir. Bu anlayış, yaşamın her alanında uygulanabilecek bir yavaşlığın olması gerektiğine işaret etmektedir. Bu kapsamda, yerel yemek kültürünü olumsuz etkileyen fast-food akımına karşı Yavaş Yemek (Slow Food) Hareketi doğmuştur. Küçük şehirlerin dokusunu ve kültürel zenginliğini olumsuz etkileyen küreselleşmeye karşı Yavaş Şehir (Cittaslow) Hareketi başlamıştır. Yavaş Şehir Hareketinin temelinde ise Yavaş Yemek Hareketi bulunmaktadır (Akkoç ve Korkmaz, 2025; Cittaslow, 2025; Slowfood, 2025).

İtalyanca "citta" ile İngilizce "slow" kelimelerinin bir araya gelerek oluşturduğu Cittaslow, yerel ürünleri dikkate alan ve sürdürülebilirliğini sağlamak adına mevcut kuşaklarla birlikte gelecek kuşakların da bu yerel ürünlerden faydalanmasını sağlayan, diğer şehirlerden daha farklı biçimde bir yönetim şekli oluşturmasından, şehrin sakinlerinin yaşam standartlarının iyileşmesini sağlayan ve kültürel farklılığı savunan bir felsefedir. Cittaslow, salyangoz logosunu kullanmaktadır. Özellikle

salyangozun geçtiği yerlerde iz bırakması ve yavaş hareket etmesi logo olarak seçilmesinin en önemli nedenidir (Cittaslow Türkiye, 2025).

3. CITTASLOW ÜYELİK KRİTERLERİ

Cittaslow Birliği'ne üye olmak için birliğin belirlediği kriterleri yerine getirmek için projeler geliştirmek ve uygulamak gerekmektedir. Kentlerin kriterler çerçevesinde yaptıkları çalışmalarından 50 ve üzerinde puan almaları gerekmektedir. Cittaslow'a üye olabilmek adına bir kentin uyması gereken ilk kriter nüfusunun 50.000'in altında olmasıdır. Üye olabilmek için şehirler 7 ana kriter (Tablo 1) altında toplamda 73 alt kriterin en az %50'sini karşılamakla yükümlüdür. Ayrıca kriterler, zorunlu ve perspektif kriterler şeklinde ayrıma tabi tutulmaktadır. Zorunlu kriterler, ilgili çalışmaların mevcudiyetinin zorunlu olduğu kriterlerdir. Perspektif kriterler ise aday kent tarafından geleceğe yönelik daha kesin ve imtiyazlı taahhütlerin benimsendiği kriterleri ifade etmektedir. Öte yandan, perspektif kriterler, gerçekleştirilmeleri durumunda, yer aldıkları kriter başlıklarında %15 oranında puan artışı sağlamaktadır (Cittaslow Türkiye, 2025).

Tablo 1. Cittaslow Üyelik Kriterleri

1	Çevre Politikaları
2	Altyapı Politikaları
3	Kentsel Yaşam Kalitesi Politikaları
4	Tarımsal, Turistik, Esnaf ve Sanatkarlara Dair Politikalar
5	Misafirperverlik, Farkındalık ve Eğitim İçin Planlar
6	Sosyal Uyum
7	Ortaklıklar

Kaynak: Cittaslow Türkiye, 2025

1999 yılında İtalya'da kurulan Cittaslow Birliği, nüfusu 50.000 altında olan kentlerin üye olabildiği uluslararası bir belediyeler birliğidir. Kısa sürede dünya çapında yayılmış, çok sayıda ülkenin üyeliği neticesinde büyük ivme yakalamıştır. Cittaslow Birliği, halihazırda dünyada 33 ülkeden 305 kent ve 20 ağı bünyesinde barındırmaktadır. Türkiye, Cittaslow'a kısa sürede adapte olmuş, pekçok ülkeden daha hızlı bir şekilde birliğin felsefesini ve vizyonunu benimsemiştir. Güncel verilere göre (Tablo 2) Türkiye, toplamda 28 kent ile birliğe üye sayısı en fazla olan ülkelerden biri konumundadır (Cittaslow, 2025; Cittaslow Türkiye, 2025).

Tablo 2. Türkiye'deki Yavaş Şehirler

Sıra	İlçe	İl	Yıl	Sıra	İlçe	İl	Yıl
1	Seferihisar	İzmir	2009	15	İznik	Bursa	2020
2	Akyaka	Muğla	2011	16	Arapgir	Malatya	2020
3	Gökçeada	Çanakkale	2011	17	Eğirdir	Isparta	2020
4	Yenipazar	Aydın	2011	18	Foça	İzmir	2020
5	Yalvaç	Isparta	2012	19	Kemaliye	Erzincan	2020
6	Vize	Kırklareli	2012	20	Perşembe	Ordu	2021
7	Halfeti	Şanlıurfa	2013	21	İbradı	Antalya	2021

Sıra	İlçe	İl	Yıl	Sıra	İlçe	İl	Yıl
8	Şavşat	Artvin	2015	22	Finike	Antalya	2021
9	Uzundere	Erzurum	2016	23	Ahlat	Bitlis	2021
10	Gerze	Sinop	2017	24	Safranbolu	Karabük	2023
11	Göynük	Bolu	2017	25	Daday	Kastamonu	2023
12	Mudurnu	Bolu	2018	26	Şarköy	Tekirdağ	2023
13	Köyceğiz	Muğla	2019	27	Çameli	Denizli	2025
14	Güdül	Ankara	2020	28	Demre	Antalya	2025

Kaynak: Cittaslow Türkiye, 2025

4. LİTERATÜR ÖZETİ

Cittaslow konusunda yerli ve yabancı literatürde oldukça fazla sayıda bilimsel araştırmaya rastlamak mümkündür. Yıllar itibarıyla bu araştırmaların bulgularını çeşitli parametrelere göre yeniden değerlendiren bibliyometrik çalışmalar da mevcuttur. Bu çalışmalar konuya ilişkin literatürü tarihsel süreçte en geniş kapsamlı şekilde ortaya koymaktadır. Örneğin; 2010-2020 dönemi için Dergipark'ta yayınlanan ve Türkiye'deki Cittaslow hareketini inceleyen makaleler için analiz yapılmıştır (Yardı, 2021). Benzer bir başka çalışmada (Garda, 2022) 2014-2021 yılları arasında TR Dizinde taranan sosyal bilimler alanındaki dergilerde ulaşılan makaleler analiz edilmiştir. Pamukçu ve Türkoğlu (2023) Türkçe literatürde yer alan akademik makalelerin ve lisansüstü tezlerin bibliyometrik özelliklerini incelemiştir. Bu kapsamda, 2010-2023 yılları arasında ilgili veritabanlarında yapılan tarama sonucunda ulaşılabilen lisansüstü tezler ve makaleler incelenmiştir. Benzer şekilde Özer Altundağ (2025) da 2011-2024 döneminde Türkiye'de Cittaslow ile ilgili yayınlanan çalışmaları çeşitli parametrelere göre bibliyometrik analize tabi tutmuştur. Burkut (2023) tarafından yürütülen araştırmada ise 2008-2022 döneminde, Web of Science ve Scopus veri tabanında yer alan yayınları bibliyometrik analize tabi tutulmuştur. Aynı araştırmacı (Burkut, 2024) Scopus veri tabanında 2003-2024 döneminde yayımlanan makaleleri ise bilimsel haritalama yöntemiyle analiz etmiştir. Son olarak Kardeş ve Yağmur (2025) 9 Mart 2024 tarihine kadar Web of Science veri tabanında yer alan yavaş şehir konulu çalışmaları temel alan bir araştırma kapsamında bibliyometrik analiz gerçekleştirmiştir.

İlgili literatür ışığında, olası aday kentlerin Cittaslow Birliği'ne üyelik potansiyeli bağlamında yabancı literatürde herhangi bir spesifik çalışmaya rastlanmadığını söylemek mümkündür. Türkçe literatürde ise hatırı sayılabilecek sayıda çalışma olması dikkat çekmektedir. Bir yerel kalkınma modeli olarak Cittaslow perspektifi, Türkiye'de gerekli kriterleri taşıyanların yanında belki de taşıması kolaylıkla sağlanabilecek olan çok sayıda kentin kapılarını dünyaya aralayabilecektir (Sırım, 2012). Dolayısıyla, Türkiye'deki birçok kentin sözü edilen kriterleri ne ölçüde sağlayabileceği ve bu kentlerin Cittaslow Birliği'ne üyelik potansiyeli üzerine çok sayıda çalışma olması şaşırtıcı olmayabilir. Söz konusu çalışmalar aşağıda özetlenmektedir.

Ergüven (2011) tarafından yapılan araştırmada Cittaslow'a başvuru aşamasında olan Kırklareli'nin Vize ilçesinin başvuru süreci teorik ve uygulama perspektifinden ele alınmıştır. (Ertesi yıl Vize, Cittaslow Birliği'ne üye olmuştur). Akdere (2021) tarafından Kapadokya Bölgesi'nin önemli turizm merkezlerinden biri olan Avanos ilçesinin Cittaslow Hareketi'ne üye olma potansiyeli incelenmiştir. İlçenin, halihazırda üyelik için gerekli kriterlerin en az yarısını karşılıyor olmak koşulunu yerine getirdiği, dolayısıyla üyelik potansiyeli taşıdığı belirlenmiştir. Kahramanmaraş'a bağlı Andırın ilçesine yönelik yürütülen çalışmada (Karademir, 2021), özetle ilçenin kendine özgü yerel kimliği ile yavaş şehir statüsü kazanabileceği değerlendirilmesinde bulunulmuştur.

Türkiye'nin dünya miras alanları listesinde bulunan ve dünyanın ilk başkentlerinden olan Çorum ili Boğazkale (Hattuşa) ilçesinin potansiyeli üzerine yapılan çalışmada (Özlü ve Kaleli, 2019), kentin yavaş şehir olmak için doğal ve kültürel potansiyele sahip olduğu vurgulanmıştır. Baytar ve Bozkoyun (2021) tarafından yürütülen çalışmada Van'a bağlı Gevaş ilçesinin turizm kaynakları ve yavaş şehir potansiyeli değerlendirilmiştir. Gevaş'ın halihazırda üyelik için gerekli birçok kriteri sağladığı ve sahip olduğu turizm kaynaklarıyla Cittaslow'a aday olabilecek bir potansiyel taşıdığı belirlenmiştir. Bahçesaray (Van) ilçesinin, sahip olduğu turizm kaynakları ve diğer potansiyeliyle sakin şehir hareketine dâhil olabilecek özellikte olduğu belirtilmiştir (Baytar ve Doğan, 2019). Demre'ye (Antalya) yönelik benzer bir çalışmada (Zayım, 2019) ilçenin sahip olduğu doğal ve kültürel özellikleri itibarıyla yavaş şehir olma potansiyelinin mevcut olduğu ancak, yanlış ve yıpratıcı bir şekilde büyümesinin son derece tahrip edici olacağı vurgulanmıştır.

Kağızman (Kars) ilçesinin üyelik potansiyeli konusunda yapılan çalışmada (Yalçın, Yalçın ve Alıcı, 2012) ilçenin birçok açıdan yüksek potansiyeli olduğu vurgulanmıştır. Keskin ve Aymankuy (2017) tarafından yapılan çalışmada Balıkesir ili Sındırgı ilçesinin Cittaslow potansiyeli ve olası üyeliği için benzer tespitler yapılmıştır. Gümüşhane Merkez İlçesi'nin Cittaslow Birliği'ne üye olabilmek için gerekli kriterleri karşılayıp karşılamadığına yönelik olarak yürütülen çalışmada (Yüce ve Demir Yaleze, 2018), ilçenin yavaş şehir olma potansiyeli taşıdığı değerlendirilmiştir. Kanbir (2021) tarafından Tillo'da (Siirt) yürütülen araştırma sonuçlarına göre ilçe, ekonomik ve sosyo-kültürel özellikleri ile yavaş şehir üyeliği için uygun bir örnek teşkil etmektedir. Çamlıhemşin'e (Rize) yönelik benzer bir başka çalışmada (Tayfun ve Acuner, 2014) ilçenin halihazırda kriterlerin yarısından fazlasını sağladığı, henüz adaylık sürecini başlatmamış bir kent için bu oranın oldukça yüksek sayılabileceğine dikkat çekilmiştir. Çünkü kriterlerin bir kısmının ancak adaylık süreci ile başlatılarak sağlanabilecek özellikte olduğu belirtilmiştir. Baldemir, Kaşmer Şahin ve Kaya (2013) tarafından Muğla'nın yavaş şehir olma potansiyeli taşıyan ilçeleri incelenmiş, her bir ana kritere göre Datça'nın yavaş şehir olmaya aday en iyi alternatif olduğu tespit edilmiştir. Datça'yı sırasıyla Ortaca, Dalaman, Kavaklıdere, Yatağan, Köyceğiz ve Ula'nın izlediği saptanmıştır. (Bu ilçelerden Köyceğiz, 2019 yılında Cittaslow Birliği'ne üye olmuştur)

5. ARAŞTIRMANIN AMACI VE ÖNEMİ

Bu araştırmanın temel amacı, Ürgüp ilçesinin mevcut koşullar çerçevesinde Cittaslow birliğine üyelik potansiyelini değerlendirmektir. Cittaslow, şehirlerin kültürel ve doğal değerlerini koruyarak sürdürülebilir kalkınmayı destekleyen ve şehirlerin imajını güçlendiren projelerin uygulanmasına olanak tanıyan bir oluşumdur. Türkiye'de, Cittaslow birliğine üye olma potansiyeline sahip birçok şehir bulunmakla birlikte, bu şehirlerin üyelik süreçlerini başlatamamalarının en önemli nedeni, konuya dair bilgi eksiklikleri ve farkındalık yetersizlikleridir. Bu çerçevede, Ürgüp gibi yüksek potansiyele sahip olduğu düşünülen şehirlerin Cittaslow hareketine katılımının, sürdürülebilir kalkınma ve şehir markalaşması açısından önemli fayda ve kazanımlar sağlayacağı yadsınamaz bir gerçektir. Zira, literatürdeki çalışmaların bir kısmında (Ergüven, 2011; Baldemir, Kaşmer Şahin ve Kaya (2013; Tayfun ve Acuner, 2014; Kanbir, 2021; Kardeş ve Yağmur, 2025) benzer görüşlere yer verilmektedir. Öte yandan araştırma, Ürgüp'ün Cittaslow Birliğine üyelik potansiyelini ortaya koyma ve birtakım eksiklikleri gidermeye dönük olarak yerel yönetimler tarafından atılması gereken adımlar konusunda da katkı sağlamaktadır.

6. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Bilindiği üzere Cittaslow, uluslararası bir belediyeler birliğidir. Birliğe üyelik için ilk koşul; kentin nüfusunun 50.000'in altında olmasıdır. 2024 yılı verilerine göre Ürgüp ilçesinin nüfusu 39.055'tir. Dolayısıyla, ilçe bu koşulu sağlamaktadır. Öte yandan, Türkiye'nin en önemli turizm destinasyonlarından biri olan tarihi Kapadokya Bölgesi'nin merkezinde yer alan ilçenin (Şekil 1) en önemli geçim kaynağı turizmdir. Turizmin ilçe ekonomisindeki yeri büyüktür. İlçe doğal ve kültürel mirası, dini geçmişi ve yatak kapasitesi gibi unsurları ile turizmde eşsiz bir konuma sahiptir (Ürgüp Kaymakamlığı, 2025).

Şekil 1. Ürgüp'ün Coğrafi Konumu

Kaynak: Kazancı ve Suludere, 2020.

Birliğe üyelik için gerekli plan ve projelerin hayata geçirilmesi bakımından en önemli yerel paydaşlardan biri ve belki de en önde geleni belediyedir. Bu nedenle araştırmada Ürgüp'ün sakin/yavaş şehir (Cittaslow) ağına üyelik potansiyeli belediye temsilcileri perspektifinden değerlendirilmektedir. Bu temsilciler, konuyla ilgili bilgisi, olası üyelik sürecinde yetki ve sorumluluğu olabilecek kişiler arasından seçilmiştir. Araştırmada nitel veri toplama yöntemlerinden biri olan görüşme tekniği kullanılmıştır. Görüşmeler 20-23 Kasım 2024 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Bu tip araştırmalarda belirli sayıda kişiden oluşan uygun hedef kitle ile derinlemesine görüşme eğiliminin yaygın olduğu görülmektedir. Şöyle ki; Keskin ve Aymankuy (2017) ilçe belediye başkanı ve yerel halktan oluşan toplam sekiz kişi ile görüşmüştür. Kanbir (2021) başkan dahil ilçe belediyesinden beş temsilci, kaymakamlıktan bir memur, ilçe nüfus ve mal müdürleri olmak üzere toplam sekiz katılımcı ile görüşme gerçekleştirilmiştir. Zengin ve Genç (2018) görüşmeyi kabul eden toplam yedi işletme temsilcisi ile görüşme yapmıştır. Özlü ve Kaleli (2019) ise İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nün yönlendirdiği toplam 10 yetkili ile görüşmüştür. Bu eğilime paralel olarak araştırmada toplam 5 yerel yönetim (belediye) temsilcisi ile görüşülmüştür. Önceden randevu alınarak gerçekleştirilen görüşmeler yüz yüze yapılmış ve sadece bir katılımcı ses kayıt cihazı kullanılmasına izin vermiştir. Görüşmeler bir katılımcı ile ortalama 45 dakika diğer dört katılımcı ile ise ortalama 20 dakika sürmüştür. Katılımcılara, yukarıda bahsi geçen Cittaslow üyelik kriterlerine ilişkin çeşitli sorular yöneltilmiş ve gerektiğinde daha detaylı açıklamaları istenmiştir. Bu bağlamda, ilk kriter olan *çevre politikalarına* yönelik örnek bir soru şu şekilde yöneltilmiştir: Ürgüp Belediyesi, çevre politikaları kapsamında hava ve su temizliği ile enerji tasarrufu gibi alanlarda hangi önlemleri almaktadır? Öte yandan, katılımcıların yaptıkları açıklamalar analiz edilirken K1 (Katılımcı 1), K2, K3 şeklinde kodlar da verilmiştir. 27-57 yaş aralığında bulunan, biri önlisans, üçü lisans ve biri de yüksek lisans mezunu olan katılımcıların tamamı erkeklerden oluşmaktadır.

7. ARAŞTIRMA BULGULARI

Cittaslow'a üye olmak için birliğin belirlediği kriterler kapsamında projeler geliştirmek ve uygulamak gerekmektedir. Görüşmeler kapsamında katılımcılara, yukarıda bahsi geçen 7 ana kriter

çerçevesinde planlanan, devam eden ya da tamamlanan projelere ilişkin olarak çeşitli sorular yöneltilmiştir. Bu sorulara verilen cevapların analizi sonucu elde edilen bulgular aşağıda yer almaktadır.

Kriter 1: Çevre Politikaları

Tüm katılımcıların ilk kriter olan “çevre politikaları” açısından verdiği cevaplar genel değerlendirmeye tabi tutulduğunda şu hususların öne çıktığı görülmektedir: Hava kalitesinin yasal parametrelerle ölçülmesi konusunda bir belgelendirme bulunmamakta, ancak hem sanayi sektörünün gelişmemiş olması hem de ilçede doğalgaz kullanımının yaygınlaşması sonucunda hava kirliliğinde azalma söz konusudur. Ayrıca, yerel yönetim UNESCO ile karbon nötr anlaşması yapmış ve zamanla hava temizliğini de kapsayan bir proje kapsamında belgelendirme yapılacaktır. İlçenin içme suyunun pH değeri ortalama 7.9 olarak ölçülmüştür. Dolayısıyla, içme suyu kalitesi yasal parametrelere uygundur. Sürekli kontroller yapıldığı ve halkın içme suyuna rahatça erişebilmesi için gereken önlemlerin alındığı ifade edilmiştir. Yerel yönetimin özel şirketlerle yaptığı anlaşma sayesinde düzenli kontroller gerçekleştirilmekte ve gerekli raporlar tutulmaktadır. Ayrıca, halkın su tüketimi konusunda bilinçli ve kontrollü davrandığı, gereksiz su kullanımından kaçındığı bildirilmiştir. Bahçe sulamasında kullanılan suyun içme suyundan farklı olduğu tespit edilmiştir.

Kentsel katı atıkların ayrıştırılması konusunda yerel yönetimin il özel idaresi ile yaptığı anlaşmalar sonucunda atıkların belirlenen depolarda toplanıp ayrıştırıldığı tespit edilmiştir. Mahallelerde ve çarşı merkezinde bulunan çöp konteynerlerinde atıkların ayrıştırılmasına yönelik kontroller yapılmaktadır. Özellikle merkezi yerlerde, atıkların belirli saatlerde toplanabilmesi için gerekli personel çalışma saatleri düzenlenmiş ve bu süreç belgelendirilmiştir. Endüstriyel ve evsel kompostlama işlemleri henüz uygulanmamaktadır. Ancak yerel yönetim, Kapadokya Üniversitesi ile bu konuda bir proje yürütmektedir. Organik atıklar, yerel yönetim tarafından toplanıp ayrıştırıldıktan sonra, üniversite tarafından gübre üretimi için kullanılacak bir proje kapsamında değerlendirilmektedir. Atık su arıtma tesisi mevcut olup, bu tesisin özel şirketler tarafından yapılan gerekli belgelendirme ve raporlarla işletildiği tespit edilmiştir. Ayrıca, kamu binalarında enerji tasarrufu sağlanmakta olup, aktif projelerde bu konuya özen gösterilmektedir. İlerleyen dönemde devreye girecek olan Güneş Enerjisi Santrali (GES) Projesiyle kamu alanlarında enerji tasarrufunun artmasının ve yenilenebilir enerjiye geçişin hızlanacağı bildirilmiştir.

Görsel kirliliğin ve trafik gürültüsünün önlenmesi amacıyla, görevli personelin vardiyalı olarak kentte gerekli temizlik ve düzenleme çalışmalarını yürüttüğünü belirtilmiştir. Özellikle, kaçak imar yapılanmasının engellenmesi ve binalarda oluşacak görsel kirliliğin azaltılması için levhaların doğru bir şekilde kullanılması adına çeşitli çalışmalar yapılmaktadır. Gelecekteki planlar arasında eko/yeşil ulaşım projelerinin yer aldığı belirtilmiştir. Kamusal ışık kirliliği ve hane başına düşen elektrik tüketimi ile ilgili ise herhangi bir bilgiye ulaşılmamıştır. Öte yandan, yerel yönetim biyoçeşitliliğin korunması amacıyla da çalışmalar yürütmektedir. Bu kapsamda, kentin dışındaki Damsa Barajı bölgesinde yeşillendirme çalışmaları yapılmış ve bitki türlerinin çeşitliliği artırılmıştır.

Ürgüp Belediyesi'nin çevre politikaları açısından çalışmalarını değerlendirmeye yönelik bazı katılımcı görüşleri şu şekildedir:

“Şu an hava kalitesini/temizliğini ölçen bir parametre bulunmamaktadır. Unesco ile yapılan karbon nötr projemiz var, proje onaylandıktan sonra hava kalitesi/temizliği de ölçülecektir” (K1).

“İlçemizin içme suyu analizi anlaşma sağladığımız özel şirketler tarafından yapılmakta ve 3 ile 4 ayda bir değerlendirmeler gerçekleştirilmektedir. İçme suyu temiz ve içilebilirlik düzeyi ortalama seviyededir” (K2).

“Güneş Enerjisi Projemiz bulunmakta, bu proje tamamlandığında 30 yıllık bir enerji tasarrufu sağlamayı planlamaktayız. Ayrıca bu proje ile fosil yakıt kullanımını azaltmayı ve eko/yeşil ulaşım geçmeyi planlamaktayız” (K4).

Kriter 2: Altyapı Politikaları

İlçede mevcut bisiklet yollarının çok az olduğu, neredeyse hiç bulunmadığı tespit edilmiştir. Ancak, yerel yönetim bu konuda bir çalışma yürütmektedir. Damsa Barajı çevresine yaklaşık 5 km uzunluğunda bir bisiklet ve yürüyüş yolu projesinin kısa süre içinde hayata geçirileceği bildirilmiştir. Bizzat belediye başkanı, halkı bilinçlendirmek ve örnek olmak amacıyla makam aracı yerine bisiklet kullanacağını ifade etmiştir. İlçe merkezinde bisiklet yollarının yapımının zaman alacağı belirtilse de bu yolların yapılacağına dair bilgi verilmiştir. Ayrıca, ilçede mevcut bisiklet park yerlerinin bulunduğu da tespit edilmiştir. Eko/yeşil ulaşım projeleri kapsamında, ilçedeki petrol istasyonlarına elektrikli araç şarj istasyonları kurulması planlanmaktadır. Ayrıca, ilçe dışına üç büyük otopark yapılması ve ilçe merkezi ile bir otopark arasında elektrikli tramvay hattı kurulması, diğer iki otopark için ise elektrikli minibüs projelerinin olduğu belirtilmiştir. Önümüzdeki yıl Eylül ayında bir elektrikli minibüsün, halkın ve bölgeyi ziyaret eden turistlerin kullanımına sunulacağı bildirilmiştir.

Engellilere yönelik olarak, ilçede kaldırımların giriş ve çıkışlarında engelli yolları bulunduğu tespit edilmiştir. Belediye binasının engelli giriş çıkışları yenilenerek hizmete sunulacak ve yeni yapılacak binalarda engelli asansörü ve yollarının inşa edilmesine özen gösterilecektir. Yerel yönetim, kadınların sosyal gelişimi için de çalışmalar yürütmektedir. Yakın zamanda, kadınlar için sosyal gelişim tesisleri kurulacağı ve folklor, modern dans, edebiyat ve koro gibi etkinliklerin düzenleneceği ifade edilmiştir. Devlet hastanesi şehrin yaklaşık 2 km dışında konumlandırılmıştır. Hastaneye ulaşım, minibüs ve taksi gibi araçlarla rahatlıkla sağlanabilmekte ve halkın herhangi bir ulaşım sorunu yaşamadığı bildirilmiştir. Ayrıca, kent merkezinde bulunan sağlık ocaklarına ulaşım, anayol üzerinde yer almaları nedeniyle oldukça kolaydır. Son olarak, kent merkezinde sürdürülebilir mal dağıtımıyla ilgili olarak, kısa vadede elektrikli araçların kullanılacağına dair bir proje olduğu belirtilmiştir. Şehir dışında çalışan yerel halkın oranı hakkında ise herhangi bir bilgiye ulaşılmamıştır.

Altyapı politikalarına ilişkin soruya bir katılımcı tarafından verilen cevaplar şöyledir:

"Bisiklet yolumuz çok az, hatta yok neredeyse yok. Ama projelerimizden biri de Damsa Çayı Projesi ve bu projede toplam 5 km olacak şekilde bisiklet ve koşu yolu olacak. Ayrıca belediye başkanı olarak halkı bisiklete özendirme adına yakın zamanda makam aracını bırakarak bisiklet ile ulaşımı sağlayacağım" (K1).

"Ürgüp'te bulunan 3 petrol istasyonuna ikişer tane elektrik şarj istasyonu kurmayı planlıyoruz. Ayrıca Ürgüp dışına büyük bir otopark yaparak, otopark ve merkez arasında tramvay projemiz bulunmakta. Son olarak eko ulaşım için elektrikli araçlar tesis etmeyi planlıyoruz" (K1).

"Aile hayatı ve hamile kadınlar için şu an bir projemiz bulunmamakta. Yalnız kadın girişimler için bir tesis yapılmakta ve o tesiste dans, edebiyat ve folklor çalışması uygulanacaktır" (K1).

Kriter 3: Kent Yaşam Politikaları

Katılımcıların verdiği cevaplar genel olarak değerlendirildiğinde, kentin direncini artırmak ve sürdürülebilirliğini sağlamak için önemli adımlar atıldığı, aynı zamanda kente ait değerlerin iyileştirilmesi ve geliştirilmesi amacıyla gerekli çalışmaların yapıldığı anlaşılmaktadır. Kamuya ait binalarda enerji tüketiminin azaltılması için geçmişten bu yana çeşitli önlemler alınmış olup, ilerleyen süreçte Güneş Enerjisi Santrali (GES) Projesi ile enerji tasarrufunun sürdürülebilirliğinin artırılması hedeflenmektedir. GES projesine geçilmesi durumunda, sokak lambaları ve kamu binalarının aydınlatılmasında yenilenebilir enerji kullanılarak önemli bir tasarruf sağlanacağı belirtilmiştir. Zira, bu proje kapsamında, 30 yıl süreyle enerji tasarrufu sağlanması öngörülmektedir. Ayrıca, projenin inşaat aşamasında yerel halkın istihdam edilmesi sağlanacak ve inşaat süreci sırasında ortaya çıkabilecek gürültü ve görsel kirlilik minimum düzeye indirilecektir.

Söz konusu projede beklenen sonuçlar, kentin enerji tüketiminin azaltılması ve güneş enerjisinden etkin bir şekilde faydalanılmasını sağlamak; fosil yakıt kullanımını minimize ederek ekonomik kalkınmayı desteklemek; yenilenebilir enerji kullanımına geçişle birlikte karbondioksit salımını azaltmak ve iklim değişikliğiyle mücadele etmek olarak özetlenebilir. Ayrıca, proje, ulusal ve uluslararası kalite standartlarına uyum sağlamayı hedeflerken, temiz enerji kullanımı sırasında yerel halkın çevresel ve ekonomik refahına önemli katkılar sağlamayı amaçlamaktadır. Kirleticilerin izlenilmesi ve azaltılması konusunda çevre bilincinin ve sürdürülebilirliğinin sağlanması adına gerekli çalışmaların olduğu saptanmıştır. Kentte gürültü kirliliğinin pek fazla olmamasına rağmen bazı eğlence merkezlerinde gerekli önlemlerin alındığı ve kirliliğin önüne geçildiği vurgulanmıştır. Tele/uzaktan ve kişisel sürdürülebilir kentsel planlama ile ilgili bir çalışmanın olmadığı görülmüştür.

Kentte yerel halkın su tüketimi konusunda bilinçlendirilmesi amacıyla gerekli ilanlar asılmakta ve bildiriler yapılmaktadır. Bu çabalar, suyun tasarruflu kullanımını teşvik etmeye yöneliktir. Kent merkezinde ve çevresinde ise yön levhaları, banklar ve kamelyalar, kentsel peyzaja uygun ve yeterli bir şekilde yerleştirilmiştir. Kentin, imar yapısının sürdürülebilirliği açısından yasalara uygun bir şekilde düzenlendiği ve kaçak mimarının önüne geçildiği belirtilmiştir. Ayrıca, sit alanlarının varlığı ve korunması, kente Cittaslow anlayışı doğrultusunda önemli bir pozitif katkı sağlamaktadır. Yerel yönetim, park ve bahçelerde, kente ve yerel halka fayda sağlayacak bitkilerin kullanımına özen göstermektedir. Bu bitkiler, kentin uygun yerlerinde dikkatlice seçilerek yerleştirilmiştir. Ayrıca, yerel yönetime bağlı sosyal tesislerde yerel ürünlerin kullanımı konusunda teşvikler yapılmakta ve bu alanda titizlik gösterilmektedir. Kentin yaşanabilirliğini artırmak için özel çalışmalar yürütüldüğü ve hayat standardını olumsuz etkileyebilecek trafik gibi sorunların önüne geçmek amacıyla ilgili birimlerle iş birliği içinde çalışıldığı ifade edilmiştir.

Kentsel planlama, imar yasası ve planlama standartlarına uygun bir şekilde gerçekleştirilmektedir. Mevcut durumda bir hizmet masası bulunmadığı belirlenmiş ancak gelecekte mimar ve sanatçılardan oluşan bir estetik komisyonu kurulacağı taahhüt edilmiştir. Kentsel planlamada, kaçak imarın önlenmesi ve binalarda kente özgü Ürgüp Taşı kullanımı ile boyama işlerinde Ürgüp Beyazı tercih edilmesi, belediye meclisi kararıyla zorunlu haline getirilmiştir. Kentteki binaların büyük bir kısmı ise 5 katı geçmemektedir. Kentin çeşitli alanlarında yeşillendirme çalışmaları yapılmış ve bu alanlarda özellikle meşe ağaçlarının kullanılmasına özen gösterilmiştir. Üzüm bağları, patates tarlaları gibi yerel ürünlerin yanı sıra köftür, sütlu kabak çekirdeği gibi ürünlerin kullanımını teşvik etmek amacıyla yerel halk arasında gerekli bilgilendirmeler yapılmaktadır. Ayrıca, halkın rahatça erişebileceği pazarlar kurulmuş ve bu alanlarda ürünlerin satışı sağlanmıştır. Uluslararası Bağ Bozumu Festivali'nde ise kenti ziyaret eden yerli ve yabancı turistlere yerel ürünlerin tanıtımı yapılmaktadır. Bununla birlikte, yalnızca yerel ürünlerin satılacağı ve ev kadınlarının el işi ve sanatlarını sergileyebileceği bir pazar kurulması, proje halinde olup kısa süre içinde hayata geçirileceği taahhüt edilmiştir. Yeşil alanlarda kullanılan beton miktarı hakkında ise herhangi bir bilgiye ulaşılamamıştır.

Kentin internet ağına sahip olduğu tespit edilmiştir, ancak halkın kamuya açık alanlarda ücretsiz internet kullanımı konusunda bir çalışma yapılmadığı vurgulanmıştır. Vatandaşlar ve turistlere yönelik interaktif hizmetlerin geliştirilmesi konusunda bilgi ve iletişim teknolojileri alanında bazı eksiklikler olduğu anlaşılmaktadır. Belediyeye ait internet sitesinde Türkçe ve İngilizce bilgilendirmeler bulunmakta olup, turistlerin bu interaktif hizmetleri kullanabilmesi açısından sağlanan imkanlar, sadece internet sitesinin varlığıyla sınırlı kalmaktadır. Öte yandan, yerel yönetim, sosyal yapıyı desteklemek amacıyla çeşitli etkinlikler düzenlemektedir. Kültür Festivali ve Uluslararası Bağ Bozumu Festivali gibi organizasyonlar sosyal yapıyı güçlendirmeyi hedefleyen etkinlikler arasında yer almaktadır. Ayrıca, Ürgüp Belediyesi Kültür ve Sanat Akademisi kurulmuş olup, bu akademi aracılığıyla çeşitli etkinlikler düzenlenmekte ve halkın sosyal yapısına katkı sağlanmaktadır.

Bir katılımcının kent yaşam politikaları konusunda yöneltilen soruya dair cevabı şöyledir:

“İlçe merkezinde park ve bahçe müdürlüğü tarafından gerekli yeşillendirme ve verimli bitkilerin ekimi yapılmaktadır. Ayrıca, özellikle kadınlar için olacak olan bir yerel pazar projemiz bulunmaktadır, bağ bozumu festivalinde yerel halkın yerel ürünlerini tanıtarak bölgeyi ziyarete gelen turistlere satışı da yapılmaktadır” (K4).

Kriter 4: Tarımsal, Turistik, Esnaf ve Sanatkarlara Dair Politikalar

Bu başlık altından toplanan politikalar yerel ürünlerin desteklenmesini sağlayan kriterler içermesi açısından Cittaslow başlangıcı olan Slowfood ile yakından ilişkili olduğundan dolayı birliğe üye olabilmek adına önemli bir yer teşkil etmektedir. Ayrıca ilçede yetişen tarımsal ürünlerin yetiştirilmesi ve kullanılmasında ilçenin sunabileceği karakteristik özellikler açısından önem arz etmektedir. İlçe sahip olduğu tuf tabakası nedeniyle tarım açısından verimli topraklara sahiptir. Üzüm ve patates gibi ürünlerin bölgede yetişmesi ve yüksek kazanç getirmesi nedeniyle halkın odak noktası haline gelmiştir. Yılın belli zamanlarında yetiştirilen bu ürünler toplanarak satım için pazarlarda ve ülke içi ile ülke dışına satıma hazır hale getirilmektedir. Özellikle üzüm hasat edildikten sonra ev yapımı pekmez ve pekmezden köftür yapılmaktadır. Ayrıca bölgede şarap yapımı yüksek seviyede olduğundan üzümlerin büyük kısmı şarap yapımında da kullanılmaktadır.

Bölgedeki tarım alanlarının büyük bir kısmı köylerde yer almakta, ancak bazı sosyal ve ekonomik koşullar nedeniyle köyde yaşayan halkın kente göç ettiği belirtilmektedir. Yerel yönetim, gerekli şartların sağlanması durumunda köyden göçün tersine çevrilmesi ve tarım faaliyetlerinin yeniden canlandırılması için çalışmalar yürüttüklerini açıklamıştır. Bunun yanı sıra, her Cumartesi günü şehirde kurulan pazarda, yerel halkın kendi imkanlarıyla ürettiği sebze ve meyve gibi yerel ürünler satışa sunulmaktadır. Öte yandan, Ürgüp ve Kayseri yolu üzerinde dikey tarım yöntemiyle yaban mersini yetiştiriciliğine başlanmıştır.

El yapımı ve etiketli/markalı esnaf/sanatkâr ürünlerinin korunmasına yönelik mevcut bir çalışmanın bulunmadığı bildirilmiştir. Ancak, yakın zamanda bir kadın kooperatifi kurulmuş ve el sanatları ile el yapımı ürünlerin satışı konusunda gerekli destek ve çalışmaların yapılacağı taahhüt edilmiştir. Ayrıca, geleneksel iş teknikleri ve zanaatların değerinin artırılması amacıyla bölgede yaygın olarak üretilen su testileri ve duvar çizimlerinin üretiminin devam ettiği ve bu alanda halka destek sunulduğu vurgulanmıştır. Kentin girişinde bulunan Mimar Sinan heykelinin bakımı ve korunması yapılarak heykeldeki yazıların sürekli okunacak derecede olmasına da özen gösterilmektedir. Öte yandan yerel halkın bilinçlendirilmesi ve bu etkinliklerin değerinin artırılması adına kentte düzenlenen kültürel festivallerde yerel halkla ortaklaşa hareket edildiği de bildirilmiştir.

Kırsal bölgelerde yaşayan insanların mal ve hizmetlere erişimini artırarak bu bölgelerin değerini yükseltme amacıyla doğalgazın kırsal bölgelere taşınması için çalışmaların sürdüğü bildirilmiştir. Özellikle, önceki dönemlerde belediye olan ancak nüfus azalmaları nedeniyle statüsü değişen bazı yörelere doğalgazın ulaşmasıyla, kırsal alanlarda yeniden bir kalkınma sağlanması beklenmektedir. Ayrıca, kırsal bölgelerde taşınmalı eğitim uygulamasının devam ettiği de belirtilmiştir.

Kamuya ait restoranlarda ve yerel yönetime bağlı sosyal tesislerde mümkün mertebe yerel ürünlerin kullanılmasına özen gösterildiği bildirilmiştir. Okul kantinleri konusunda ise bir çalışmasının olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca, kişisel kullanımda ve yemek sektöründe tat eğitimlerinin verilmesi ve organik yerel ürünlerin kullanılması konularında kentin yetersiz kaldığı ve herhangi bir çalışmanın yapılmadığı tespit edilmiştir. Öte yandan, tarımda genetiği değiştirilmiş organizma (GDO) kullanımına ilişkin herhangi bir veriye rastlanılmamıştır. Bununla birlikte, görüşülen belediye yetkileri de dahil olmak üzere kişisel üretim yapan vatandaşlar arasında ürün yetiştirilmesi esnasında kimyasal ilaçlardan kaçınıldığı vurgulanmıştır.

Bu kriter kapsamında iki katılımcıya yöneltilen sorulara verilen cevaplardan örnekler şu şekildedir:

“Üç köyümüze doğalgaz çalışması projemiz bulunmakta, bunu gerçekleştirdiğimizde yerel halkın köylere göç başlatarak oradaki tarım alanlarının daha fazla kullanılmasını sağlamayı planlıyoruz. Ayrıca Kayseri yolu üzerinde yaban mersini (dikey yetiştiricilik) üretimi yapmaktayız” (K1).

“Su ve süs testileri bölgemizde yapılmaktadır, ayrıca duvar çizimleri de bölgemizde hız kazanmakta ve biz yerel yönetim olarak elimizden gelen desteği bu sanatı uygulayanlara vermekteyiz. Ayrıca bölgemizde bağ bozumu gibi kültürel festivaller düzenlenmekte ve bu festivali yansıtan üzüm heykelimizin sürekli bakımı yapılarak kentin bir simgesinin/imzasının nesiller boyu taşınmasını sağlamaktayız” (K5).

Kriter 5: Misafirperverlik, Farkındalık ve Eğitim İçin Planlar

Bu doğrultuda, Ürgüp ilçesi gibi turizm açısından değerli bir yerleşim yerinde, iyi bir karşılama ve bilgilendirme için çeşitli çalışmaların yapıldığı gözlemlenmektedir. Şehir merkezine yerleştirilen Türkçe ve İngilizce yön levhaları turistlerin şehri daha kolay keşfetmesini sağlamaktadır. Ayrıca, otopark girişlerinde görevli kişilerin bölge hakkında yeterli bilgiye sahip olmaları ve misafirleri doğru şekilde yönlendirmeleri şehre olumlu katkılar sunmaktadır. Ancak, bu personelin yeterince yabancı dil bilmemesi, önemli bir eksiklik olarak dikkat çekmektedir.

İlçe Kaymakamlığı tarafından kurulan Ürgüp Turizm Danışma Bürosu, Kapadokya Bölgesi’nde önemli bir tanıtım rolü üstlenmektedir. Büroda görevli personelin İngilizce, Almanca ve Japonca dillerine hâkim olması, kente gelen yerli ve yabancı turistlere gezilecek yerler, ulaşım noktaları, konaklama imkanları gibi konularda rehberlik yaparak önemli katkılar sağlamaktadır. Ayrıca, Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından hazırlanan broşür, poster ve diğer basılı tanıtım materyalleri, turistlere ücretsiz olarak dağıtılmaktadır. Bu konuda yerel yönetim, esnaflarla iletişim kurarak, ilerleyen dönemde ilçedeki tüm esnaflara gerekli bilgilendirme ve yönlendirmelerin yapılacağını vurgulamıştır.

Turizm Danışma Bürosu tarafından hazırlanan broşürler, ziyaretçilere kenti tanımada önemli kolaylıklar sunmaktadır. Ancak, kentin herhangi bir noktasında kroki veya harita bulunmaması önemli bir eksiklik olarak dikkat çekmektedir. Bu eksikliğin giderilmesi için, kentin yoğun kullanılan bölgelerine Türkçe ve İngilizce açıklamalarla harita veya kroki yerleştirilmesi gerekmektedir. Ayrıca, konaklama merkezlerinden misafirlere, kentin ve Kapadokya Bölgesi’nin gezilecek yerlerini içeren haritalar sağlanmaktadır. Kente yönelik alınacak kararların, yerel halkın faydalarına olacak şekilde belirlenmesi ve eksikliklerin giderilmesi amacıyla, yerel yönetimler tarafından düzenli olarak toplantılar yapılmaktadır. Bu toplantılarda, alınan kararlar yerel halk ve yöneticiler tarafından ortaklaşa belirlenip uygulanmaktadır. Sağlık ve eğitim alanlarında ise, yerel yönetimler çocuklar için psikolojik danışmanlık büroları kurarak, onların gelişimi için önemli adımlar atmaktadır. Ayrıca, ilerleyen zamanlarda farklı branşlardaki hizmetlerin faaliyete geçerek halkın bilgilendirilmesi için çalışmalar yapılacağı belirtilmiştir. Öte yandan, bugüne kadar kentin Cittaslow Birliği’ne üyeliği adına herhangi bir çalışma yapılmamış, ancak yerel yönetimin bu konuda olumlu bir tutum sergilediği gözlemlenmiştir. Bu bağlamda, yerel yönetim tarafından yakın gelecekte gerekli adımların atılması ve bu alanda yapılması gereken çalışmaların hızlandırılması hedeflenmektedir.

Katılımcılara misafirperverlik, farkındalık ve eğitim planları kapsamında sorulan sorulara iki katılımcı tarafından verilen cevaplar özet olarak şu şekildedir:

“Belediye tarafından eğitilmiş personelin otoparklarda, kente gelen ziyaretçilere bölge hakkında tanıtım yapılmakta, ayrıca kentimizde Turizm Danışma Bürosu bulunmaktadır. Buraya başvuruda bulunan tüm turistlere kentin tanıtımı ve diğer konularla ilgili bilgiler verilerek yardımcı olunmaktadır” (K5).

“Esnafımıza yönelik farkındalık projemiz daha yeni yürürlüğe girmiş bulunmakta, şu an sadece birkaç esnaf ile gerçekleştirdik ve ilerleyen zamanlarda bunu bölge esnaflarının tümüne yönelik gerçekleştirmeyi planlıyoruz” (K4).

Kriter 6: Sosyal Uyum

Kentin sürdürülebilirliği ve huzurunun sağlanmasında sosyal uyum önemli bir unsurdur. Kentteki yerel halk ile farklı kültür ve etnik kökenlere sahip insanların bir arada uyum içinde yaşaması, kente gelen misafirlere yönelik genel tavır ve davranış biçimini şekillendirmektedir. Cittaslow kriterleri arasında sosyal uyum doğrudan zorunlu bir kriter olmasa da bu uyumu sağlamak, kentin huzurunu, refahını ve güvenliğini artırmak açısından büyük önem taşımaktadır.

Ürgüp ilçesinin nüfusunun büyük bir kısmını yerel halk oluşturmakta olup, kentte az sayıda farklı kültür ve etnik kökene sahip bireyler de bulunmaktadır. Yerel yönetim, bu çeşitliliğin kente anlam ve farklılık kattığını vurgulamaktadır. Din, dil ve ırk ayrımı gözetmeksizin, halkın birlik ve beraberlik içinde entegre bir şekilde yaşadığı belirtilmiştir. Bunun yanı sıra, gerçekleştirilecek projelerle engelli bireylerin yaşamlarını kolaylaştıracak önlemler alınması planlanmaktadır. Kentteki turizm organizasyonlarında engelli bireylerin de faydalanması sağlanacak, iş alanları bu bireyler için erişilebilir hale getirilerek, engelli bireylerin normal yaşam ve çalışma hayatına entegrasyonu desteklenecektir.

Belediyenin yakın zamanda devreye sokacağı ve resmi web sayfasına entegre şekilde çalışacak olan platformda, genç neslin istihdam durumu değerlendirilerek, istihdam konusunda yaşanan sorunların çözülmesi hedeflenmektedir. Halihazırda belediye, kentte yoksulluğun neredeyse yok denecek kadar az olduğunu ve belediye yardımlaşma bürosu aracılığıyla ihtiyaç sahibi bireylere gerekli yardımları sağladığını belirtmektedir. Ayrıca, belediyenin yeni doğmuş çocuklara bez yardımı, göğüs pompası ve mama dağıtımı gibi desteklerde de bulunduğu bildirilmiştir.

Ürgüp Belediyesi, kendi bünyesinde oluşturduğu kurum ve kuruluşlar aracılığıyla halka çeşitli kurslar vermektedir. Ancak, kentin kalkınması ve halkın refah seviyesinin artırılması bağlamında, bu tür kuruluşların eksikliği, kentsel gelişim için önemli bir yetersizlik olarak değerlendirilmektedir. Ayrıca, belediyenin sosyal konut yatırımı yapmadığı ve projeleri arasında bu alanda herhangi bir yatırımın bulunmadığı belirtilmiştir.

Kentte, sosyal uyum politikası ile ilgili ilgi oldukça yüksek düzeyde seyretmektedir. Bu ilgi, tavandan tabana şeklinde bir etkileşimle kente çeşitli kolaylıklar sağlamaktadır. Yerel halkın karar alma süreçlerine gösterdiği ilgi ve yerel yönetimle olan iş birliği, kentin geleceği açısından büyük önem taşımaktadır. İlçe merkezinde özellikle gençler ve çocuklar için Turgut Özal Gençlik Merkezi adında 700 kişi kapasiteli bir gençlik merkezi bulunmaktadır. Bu merkez, kentle ilgili organizasyonlar, toplantılar, tiyatro gösterileri gibi çeşitli etkinliklere ev sahipliği yapmaktadır. Ayrıca, kentte 550 kişilik kapasiteye sahip bir sinema salonu ve 500 kişi kapasiteli bir spor salonu da bulunmaktadır.

Bir katılımcıya yöneltilen “Ürgüp Belediyesi sosyal uyumun güçlendirilmesi amacıyla hangi stratejik yaklaşımları benimsemekte ve uygulamaktadır?” sorusuna yönelik cevap şöyledir:

İlçemizde yapılan tüm yardımlar ırk, din, dil fark etmeksizin tüm ihtiyaç sahiplerine yapılmaktadır. Yerel halk ile azınlıklar arasında ise herhangi bir sorun olmadan bir arada yaşamaktadırlar. Engelli bireyler için projeler düzenlenerek, engelli bireylerin hayata entegrasyonunu kolaylaştırmayı amaçlıyoruz. Engelli bireylerin turizmden yararlanması için gerekli organizasyonları da desteklemekteyiz. Ayrıca, ilçemizde yoksulluk yok denecek azdır ve genç neslin istihdamı için geliştirilen ve belediye web sitesine entegre şekilde uygulanacak olan iş bulma ve değerlendirme sitesi devreye girecek. Bu durumda ilçemizdeki genç neslin istihdam durumu değerlendirilerek ona göre adımlar atılacaktır” (K5).

Kriter 7: Ortaklıklar

Ürgüp ilçesi, yöresel lezzetler ve yerel ürünler açısından oldukça zengin bir bölge olup, her bir lezzet ve ürün kendine özgü bir hikâye ve kültürel değer taşımaktadır. Yerel yönetim, yöresel ürünlerin korunması ve geliştirilmesi konusunda geleceğe yönelik umutlu ve kararlı bir yaklaşım sergilemektedir. Ayrıca, kentte kurulması planlanan pazarda, özellikle kadınlar tarafından üretilen yöresel lezzetler, el sanatları ve el işlerinin satışa sunulması öngörülmektedir. Bunun yanı sıra, kentte yaygın olarak üretilen üzüm ve sütü kabak çekirdeği gibi ürünlerin tanıtımı ve yaygınlaştırılması da hedeflenmektedir.

Ürgüp Belediyesi, Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği ve Tarihi Kentler Birliği'ne üye olup, bu birlikler aracılığıyla kentteki gelişim ve sürdürülebilirlik hedeflerine katkı sağlamaktadır. Sağlıklı Kentler Birliği, kentte sağlık hizmetlerini en üst seviyeye çıkararak sağlık odaklı sürdürülebilirliği sağlamak ve kentlerin kapasitesini artırarak gelişmelerine olanak tanımayı amaçlamaktadır (<https://www.skb.gov.tr>, 2025). Tarihi Kentler Birliği ise Avrupa Konseyi tarafından başlatılan "Avrupa: Bir Ortak Miras" kampanyası çerçevesinde, kentlerin kültürel ve doğal mirasını koruyarak iş birliğini güçlendirmeyi hedeflemektedir (<https://www.tarihiKentlerBirligi.org>, 2024).

Bir katılımcının, Ürgüp Belediyesinin Cittaslow kriterlerine uyum kapsamında önem arz eden yerel, bölgesel ve uluslararası ortaklıklar konusundaki soruya verdiği cevap şöyledir:

"Hali hazırda herhangi bir kuruluş ile iş birliğimiz bulunmamaktadır. Ancak Cittaslow fikir olarak bize sunuldu ama şu anda bir kampanya ve çalışmamız bulunmamakta fakat fikir ilgimizi çekti, gerekli şartlar sağlandıktan sonra gerekli adımları atabiliriz" (K1).

8. SONUÇ VE ÖNERİLER

Özellikle sanayileşme neticesinde kentlerin çevresel, ekonomik, sosyo-kültürel, vb. açılardan sürdürülebilirliğinin ve yerel kalkınmalarının sağlanması çok daha önemli hale gelmiştir. Bu nedenle, dünya çapında çeşitli kurum ve kuruluşlar ortaya çıkarak kentlerin sürdürülebilirliğini ve dolayısıyla yerel nüfusun yaşamını temel alan projeler gerçekleştirmektedir. Amerikan tipi kentleşmenin ve Fast Food gibi hızlı yemek alışkanlığının yaygınlaşması neticesinde ilk tepki olarak Slowfood akımı ortaya çıkmıştır. Slowfood anlayışı ilk olarak insanın yeme alışkanlığının değiştirilmesine karşı çıkan bir akım olarak başlamış olsa da kısa sürede tüm dünyaya yayılmış ve yaşamın çok çeşitli alanlarında karşılık bulmuştur. Bunun bir uzantısı olarak, bir uluslararası belediyeler birliği olan Cittaslow ortaya çıkmıştır. Çok geçmeden dünyada bir trend olan Cittaslow, gittikçe daha da yaygınlaşan bir akım haline gelmiştir. Cittaslow, yavaş yaşam tarzının özlemiyle kentlerin dokusunun, geleneksel yapısının, kültürünün, değerlerinin korunmasını ve yerel halkın yaşam standartlarının artırılmasını hedefleyen kentleri/belediyeleri bir araya getirmektedir. Cittaslow Birliğine üye olabilmek için 7 ana kriter altında toplanan kriterlerin (73 alt kriter) en az yarısını karşılamak veya gelecekte projelendirerek yürürlüğe girmesine dair güçlü taahhütler vermek gerekmektedir.

Araştırmada, tarihi Kapadokya Bölgesi'nde bulunan ve her yıl çok sayıda yerli ve yabancı turisti ağırlayan Ürgüp ilçesinin Cittaslow Birliğine üyelik potansiyelini ortaya koymak amacıyla söz konusu kriterlere göre değerlendirme yapılmıştır. Bu çerçevede, en önemli yerel paydaş olan belediyenin yetkilileri ile görüşülmüştür. İlçenin, olası Cittaslow Birliğine üyelik için adaylığı/başvurusu söz konusu olduğunda kabul edilme ihtimalinin yüksek olduğu ortaya çıkmıştır. Ancak üyelik kriterleri kapsamındaki belirli alanlarda eksiklerin olduğu, dolayısıyla bu eksiklerin giderilmesine yönelik bazı proje ve girişimlere ihtiyaç olduğu da saptanmıştır. Bu bulgular yukarıda yer verilen literatürdeki benzer araştırma (Tayfun ve Acuner, 2014; Özlü ve Kaleli, 2019; Karademir, 2021; Akdere, 2021) sonuçları ile örtüşmektedir.

İlk ana kriter olan "çevre politikaları" kapsamında Ürgüp'ün alt kriterlerin birçoğunu karşıladığı görülmektedir. Örneğin; hava ve içme suyu kalitesi, atıkların toplanması, çevre temizliği ve kentte oluşacak her türlü kirliliğin önüne geçilmesine yönelik çabalar Cittaslow felsefesiyle örtüşmektedir. Ayrıca kısa vadede hayata geçecek olan GES Projesi de yenilenebilir enerji

konusunda ilçenin önemli kazanımları arasındadır. Cittaslow kriterlerinin ikinci ana başlığı olan *"altyapı politikaları"* çerçevesinde kentte bisiklet yollarının olmaması en önemli eksiklik olarak dikkat çekmektedir. Ancak kentin dışında toplam 5 km uzunluğunda bir bisiklet ve yürüyüş yolu projesinin kısa sürede faaliyete geçirileceğinin taahhüt edilmesi önemlidir. Ayrıca eko/yeşil ulaşım imkânlarının artırılmasına yönelik girişim ve projeler kentteki yaşam standartlarını iyileşmesine hizmet etmektedir.

Üçüncü ana kriter olan *"kentsel yaşam kalitesi politikaları"* çerçevesinde özetle, kent merkezinde oluşturulan park alanları ve bahçelerde dikilen ağaçlar kentin yeşil alan ihtiyacını karşılamaktadır. Yerel halkın ekonomik kalkınmasına ve yerel ürünlerinin değerinin artırılmasına yönelik girişimler mevcuttur. Kamuya ait binalarda enerji verimliliğinin artırılması, kaçak mimarinin önüne geçilmesi, bazı eğlence merkezlerinde gürültü kirliliğinin önlenmesi için önlemler alınmıştır. Ancak, hem vatandaşlara ve hem de turistlere yönelik interaktif hizmetler konusunda bilişim teknolojileri alanında bazı eksiklikler olduğu anlaşılmaktadır. Tele (uzaktan) çalışma ile ilgili herhangi bir girişim olmaması da dikkat çekmektedir. Yalnızca yerel ürünlerin satılacağı ve ev hanımlarının el işi ve sanatlarını sergileyebileceği bir pazar kurulması, proje halinde olup kısa süre içinde hayata geçirileceği taahhüt edilmiştir. Sürdürülebilir mimari için henüz bir hizmet masası olmadığı ancak gelecekte mimar ve sanatçılardan oluşan bir estetik komisyonu kurulacağı taahhüt edilmiştir. Yeşil alanlarda kullanılan beton miktarı hakkında ise herhangi bir bilgi yoktur.

"Tarımsal, turistik, esnaf ve sanatkârlara dair politikalar" Cittaslow kriterlerinin dördüncü başlığıdır. Bu başlık altında toplanan kriterlerin önemi oldukça fazladır. İlçenin bu başlıkta toplanan alt kriterlerde eksiklikleri olduğu gibi, uygulamakta olduğu ve ilerleyen zamanlarda uygulamaya başlayacağı projeler olduğu da anlaşılmaktadır. Örneğin; turizmde iyi bir karşılama ve bilgilendirme için Turizm Danışma Bürosu, Türkçe ve İngilizce yön levhaları, otopark girişlerinde görevli kişilerin bulunması önemlidir. Ancak, bu personelin yeterince yabancı dil bilmemesi ciddi bir eksiklik olarak dikkat çekmektedir. Ayrıca yöreye özgü ürünlerin, yemeklerin çeşitli turizm işletmeleri bünyesindeki ve münferit olarak hizmet veren yerel tesislerin menülerinde yeterince yer bulamadığı tespit edilmiştir. Öte yandan, tarımda genetiği değiştirilmiş organizma (GDO) kullanımına ilişkin herhangi bir veri yoktur.

Kentin turizm açısından zengin olması ve yılda milyonlarca ziyaretçiye ev sahipliği yapması, beşinci ana kriter olan *"misafirperverlik, farkındalık ve eğitim için planlar"* başlığının ilk iki unsuru açısından ilçeyi Cittaslow olma yolunda avantajlı kılmaktadır. Ancak ilçenin bu başlığın üçüncü unsuru olan *"eğitim"* konusunda istenilen seviyede olmayışı eksiklik olarak görülse de kısa sürede gerçekleştirilecek olan projelerin bu sorunun çözümüne yönelik yadsınamaz katkılar sunacağı düşünülmektedir. Altıncı kriter olan *"sosyal uyum"* başlığı altında toplanan alt kriterler zorunlu olmamakla birlikte; ilçede farklı etnik kökene sahip olanlar ile yerel halkın uyum içinde yaşaması, yerel yönetimin yapılan faaliyetlerde ve çeşitli yardımlarda din, dil, ırk farkı gözetmemesi bahse konu olan uyum açısından önemlidir. Yedinci ve son ana kriter olan *"ortaklıklar"* açısından bakıldığında, Ürgüp Belediyesi'nin hem Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği'ne hem de Tarihi Kentler Birliği'ne üye olması dikkat çekmektedir. Şüphesiz, bu gibi ortaklıklar ilçenin kültürel ve doğal mirasının korunarak sürdürülebilir yerel kalkınmasının temin edilmesi ve olası Cittaslow ağına üyelik sürecinde belirleyici rol oynayacağı açıktır.

Ürgüp'ün Cittaslow birliğine üye olması her şeyden önce kentin değerine değer katarak daha geniş kapsamlı bir uluslararası tanıtım ve pazarlama fırsatı sunacaktır. Cittaslow paydaşları ile ortaklıklar geliştirilerek yerel ürünlerin, yöresel lezzetlerin tanıtımı ve markalaşması neticesinde yöre ekonomisi güç kazanacak ve halkın refah düzeyi daha da artacaktır. Kentin tarım için elverişli topraklarında bilinçli tarım uygulamaları hız kazanacaktır. Kent merkezindeki ve dışındaki yeşil alanların, bisiklet ve yaya yollarının yaygınlaşması kent sakinlerinin yaşam olanaklarının iyileşmesi sağlayacaktır. Uzaktan çalışma, çocuk yardımı vb. kolaylıkların sağlanması kadın girişimciliğinin teşvik edilmesi açısından önemli adımlar olacaktır. Kentte özellikle yoğun turizm sezonunda hat safhaya ulaşan trafik ve araç park yeri sorunu, katı atık, gürültü ve görüntü kirliliği gibi olumsuzlukların bertaraf edilmesi konusunda daha somut adımlar atılabilecektir. Turistler ile

birebir etkileşim halinde olan yerel esnafın yabancı dil bilgisi ve etik satış/pazarlama kuralları konularında daha hassas ve sorumlu davranmalarına yönelik eğitim programlarının sayısı arttırılacaktır. Cittaslow üyeliği, engelli bireylerin sosyal yaşama entegre edilmesi adına gerekli düzenlemelerin kısa sürede hayata geçirilmesi bakımından da itici güç olacaktır.

Son söz olarak, bu çalışmada Ürgüp ilçesinin Cittaslow Birliği'ne üyelik potansiyeli konusundaki değerlendirmenin sadece en önemli yerel paydaş/paydaşlardan biri olan belediyenin bakış açısından yapıldığı gözardı edilmemelidir. Dolayısıyla gelecekte yapılacak benzer çalışmalarda, diğer kamu ve özel yerel yönetim temsilcilerinin görüşlerine de başvurulabilir.

Kaynakça

- Akdere, S. (2021). Sürdürülebilir Kalkınma Ekseninde Sakin Şehir (Cittaslow) Hareketi: Avanos'un Sakin Şehir Olma(ma) Süreci (*Basılmamış Yüksek Lisans Tezi*), Nevşehir: Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi.
- Akkoç, T. ve Korkmaz, H. (2024). Yavaş Seyahat Hareketinin Sürdürülebilir Turizmdeki Yeri: Potansiyel Ve Zorluklar. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 36(1), 14-33.
- Baldemir, E., Kaşmer Şahin, T. ve Kaya, F. (2013). Yavaş Şehir Olma Durumunun Analitik Hiyerarşi Süreci İle Değerlendirilmesi. *Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 29-50.
- Baytar, İ. ve Doğan, M. (2019). Bahcesaray İlçesinin Turizm Kaynakları Ve Cittaslow Potansiyeli. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Kış (Özel Sayı)*, 177-199.
- Baytar, İ. ve Bozkoyun, M. (2021). Gevaş İlçesinin Turizm Kaynakları Ve Cittaslow Potansiyelinin Değerlendirilmesi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi (ASOS Journal)*, 9(123), 331-349.
- Burkut, E. B. (2023). WoS ve Scopus Veri Tabanındaki Yavaş Şehirlerle (Cittaslow) İlgili Yayınların VOSviewer Programıyla Analizi. *Bab Journal of FSMVU Faculty of Architecture and Design*. 4 (1), 22-52.
- Burkut, E. B. (2024). Scientific Mapping of Cittaslow (Slow City) Research in Scopus Database with R Studio-Biblioshiny Software. *Thinking of Urban Decoding Journal*. 1 (1), 63-86.
- Cittaslow (2025). About Cittaslow. <https://www.cittaslow.org> Erişim Tarihi: 02.04.2025
- Cittaslow Türkiye (2025). Cittaslow Felsefesi, Üyelik Süreci ve Kriterler. <https://cittaslowturkiye.org/tr> Erişim Tarihi: 02.04.2025
- Ergüven, M. H. (2011). Cittaslow-Yaşamaya Değer Şehirlerin Uluslararası Birliği: Vize Örneği. *Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 3(2), 201-210.
- Gallagher, A. (2013). Slow Ethics: A Sustainable Approach to Ethical Care Practices? *Clinical Ethics*, 8(4), 98-104.
- Garda, B. (2022). Bibliometric Profile of Articles Published in TR Index on Slow City (Citta-Slow). *13th SCF International Conference on Contemporary Economic Policy and European Union Accession Process*, Belgrade/Serbia, s. 109-116.
- Kanbir, F. (2021). Yavaş Şehirler Ve Yavaşlık Hareketi Üzerine Bir Alan Araştırması: Tillo İlçesi Örneği. *Sosyolojik Bağlam Dergisi*, 2(3), 72-86.
- Karademir, N. (2021). Andırın'ın Yavaş Şehir (Cittaslow) Potansiyelinin Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma. *Sosyal, Beşeri ve İdari Bilimler Dergisi*, 4(12), 1223-1244.
- Kardeş, M. ve Yağmur, Y. (2025). Cittaslow (Sakin Şehir) Araştırmalarının Bibliyometrik Analizi. *International Journal of Tourism And Destination Studies*, 4(1), 1-11.
- Kazancı, N. ve Suludere, Y. (2020). Kapadokya'nın Litolojik Yapısı ve Sınırları, Türkiye. *Türkiye Jeoloji Bülteni*, 63(3), 373-380.
- Keskin, H. ve Aymankuy, Y. (2017). Balıkesir İli Sındırgı İlçesinin Yavaş Şehir (Cittaslow) Açısından Değerlendirilmesi. *Eurasian Academy of Sciences Social Science Journal, (Special Issue)*, 552-561.
- Özer Altundağ, Ö. (2025). Yavaş (Cittaslow) Şehirlerinin Akademik Yansımaları: Maxqda Destekli Bibliyometrik ve İçerik Analizi. *Journal of Gastronomy, Hospitality and Travel*, 8(3), 948-964.
- Özlü, T. ve Kaleli, C. (2019). Boğazkale (Hattuşa) Şehrinin Yavaş Şehir (Cittaslow) Potansiyeli. *Amisos*, 4(7), 176-194.

- Pamukçu, H. ve Türkoğlu, T. (2023). Sakin Şehir Konulu Akademik Çalışmaların Bibliyometrik Analizi. *Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi*, 20 (2), 248-262.
- Sağlıklı Kentler Birliği (2025). Birlik Hakkında. <https://www.skb.gov.tr> Erişim Tarihi: 05.01.2025
- Sırım, V. (2012). Çevreyle Bütünleşmiş Bir Yerel Yönetim Örneği Olarak “Sakin Şehir” Hareketi Ve Türkiye’nin Potansiyeli. *Tarih Kültür ve Sanat Araştırmaları Dergisi*, 1(4), 119-131.
- Slowfood (2025). About us. <https://www.slowfood.com> Erişim Tarihi:02.04.2025
- Tarihi Kentler Birliği (2025). Hakkımızda. <https://www.tarihikentlerbirligi.org> Erişim Tarihi: 05.01.2025
- Tayfun, A. ve Acuner, E. (2014). Cittaslow: Çamlıhemşin İçin Bir Model Önerisi. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 2(1), 46-54.
- Ürgüp Kaymakamlığı (2025). Turizm. <http://www.urgup.gov.tr/> Erişim Tarihi: 19.11.2025
- Yalçın, A., Yalçın, S. ve Alıcı, C. (2012). Sürdürülebilir Bir Yerel Kalkınma Modeli Olarak Cittaslow Ağı Ve Kağızman’ın Üyelik Potansiyeli. *Geçmişten Geleceğe Her Yönüyle Kağızman Sempozyumu*, Kars.
- Yardı, Z. (2021). A Literature Review on the Concept of Cittaslow in Turkey. *GSI Journals Serie A: Advancements in Tourism, Recreation and Sports Sciences*. 4(1), 1-18.
- Yüce, A. ve Demir Yaleze, H. (2018). Türkiye’de Cittaslow (Yavaş Şehir) Hareketi Ve Bir Öneri: Gümüşhane Merkez İlçesi. *The Journal of International Scientific Researches*, 3(4), 158-180.
- Zayım, M. (2019). Sakin Şehir (Cittaslow) Olma Potansiyeli Olan Yerleşmelerin Değerlendirilmesi: Demre (Antalya) Örneği. *I. İstanbul Uluslararası Coğrafya Kongresi*, İstanbul.
- Zengin, B. ve Genç, K. (2018). Yavaş Şehirlerin (Cittaslow) Pazarlanması: Göynük Örneği. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 7(2), 585-599.